

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Hermed fremsendes svar på spørgsmål nr. 85-89 (Alm. del) stillet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 28. marts 2007.

Med venlig hilsen

Helge Sander

17. april 2007

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 07-013961
Dok nr. 164599
Side 1/1

Spørgsmål nr. 85-89 stillet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 28. marts 2007 til ministeren for videnskab, teknologi og udvikling (Alm. del)

Spørgsmål 85

(Ad svar på spm. 25): Hvad skal den forsker gøre, hvis forskeren fortsat ikke mener, at der er saglig begrundelse for, at en forskningsleder – og senere forskningslederens foresatte – pålægger forskeren at ændre i en publikation, at udsætte publicering eller at pålægge denne ikke at udtale sig om et konkret forskningstema?

Svar

I de tilfælde, hvor en forsker forgæves har sagt fra over for forskningslederen og eventuelt også dennes foresatte, kan forskeren fx rette henvendelse til Folketingets Ombudsmand, som blandt andet påser, at offentlige forvaltningsmyndigheder, herunder universiteter, overholder blandt andet offentlighedsloven, forvaltningsloven og god forvaltningsskik.

Videnskabsministeriet vil som tilsynsmyndighed desuden kunne vurdere sådanne sager, hvis ministeriet bliver opmærksom på, at gældende ret ikke er overholdt.

Dette er tilfældet allerede på nuværende tidspunkt, og det bliver der ikke ændret på med L 140.

Spørgsmål 86

(Ad svar på spm. 25): Ministeren bedes redegøre for, om der er offentlighed i forvaltningen om forskerens indsigelse til forskningslederen/forskningslederens foresatte.

Svar

Når der kommer en anmodning om aktindsigt, skal der altid foretages en konkret vurdering af, om anmodningen kan imødekommes.

I nogle tilfælde kan en forskers indsigelse over for en forskningsleder og eventuelt også over for dennes foresatte dog have sådanne personalemæssige aspekter, at den som udgangspunkt ikke vil være omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen.

En forsker har dog – som alle andre – ytringsfrihed. Det følger af grundlovens § 77. Forskeren kan derfor offentliggøre sin indsigelse, men som alle andre står forskeren til ansvar for det, vedkommende siger.

Spørgsmål 87

(Ad svar på spm. 25): Ministeren bedes redegøre for, hvilken beskyttelse den ansatte har (som ”whistle-blower”) overfor repressalier fra sine overordnede i det tilfælde, at den ansatte klager over forskningslederens/forskningslederens foresattes pålæg af begrænsninger af den ansattes publiceringsret eller ytringsfrihed?

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Dok nr. 164599
Side 1/1

Svar

Der henvises til Justitsministeriets vejledning om offentligt ansattes ytringsfrihed fra september 2006, som beskriver gældende ret vedrørende ytringsfrihed for offentligt ansatte.

Det fremgår af vejledningens side 6, at:

”Hvis en offentligt ansat ytrer sig i overensstemmelse med de retningslinjer, der er beskrevet i denne vejledning, er ytringen lovlig og kan dermed ikke give anledning til, at den ansatte pålægges ansvar.

Ytringer kan heller ikke danne grundlag for, at ledelsen - i kraft af sin almindelige ret til at lede og fordele arbejdet - anvender de såkaldt ”negative ledelsesreaktioner”. En lovlig ytring kan derfor ikke i sig selv føre til afskedigelse eller andre former for direkte eller indirekte sanktionering, som for eksempel ændring af den ansattes arbejdsområde, eller at den ansatte ikke tilgodeses i forbindelse med tildeling af løntillæg.

Der kan dog være tilfælde, hvor følgevirkningerne af en lovlig ytring - for eksempel samarbejdsvanskeligheder - er af en så alvorlig karakter, at det kan danne grundlag for ”negative ledelsesreaktioner”. Ledelsen skal i sådanne tilfælde være særligt opmærksom på kravene til kvalifikation og bevissikkerhed, herunder de krav der gælder om, at samarbejdsvanskelighederne skal være betydelige, og om at vanskelighederne i det væsentlige skal skyldes den ansatte. Og ledelsen skal samtidig have sig det vægtige hensyn til offentligt ansattes ytringsfrihed for øje.”

Der henvises herudover til betænkning nr. 1472 fra marts 2006, ”Ytringsfrihed og meddeleret for offentligt ansatte” fra Udvalget om offentligt ansattes ytringsfrihed og meddeleret, som uddybende behandler spørgsmålet.

For en ansat, som udsættes for usaglige ledelsesreaktioner, herunder repressalier, vil det være naturligt, at vedkommende henvender sig hos sin foresattes overordnede.

Hvilken beskyttelse, den ansatte i øvrigt har, afhænger af karakteren af repressalierne. En sag om usaglig afsked kan behandles ved fagretlig mægling, mens en sag om usaglig forskelsbehandling i forbindelse med fastsættelse af løn kan kræves forhandlet mellem ledelsen og den stedlige tillidsrepræsentant. En sådan sag vil efter omstændighederne desuden kunne indbringes for domstolene.

Med hensyn til den offentligt ansattes publiceringsret henvises til besvarelsen af spørgsmål 85.

Spørgsmål 88

(Ad svar på spm. 28): Ministeren bedes bekræfte, at en forskningsleder via sin instruktionsbeføjelse kan pålægge en forsker at dreje fokus i sin forskning fra et

felt til et andet med henvisning til, at forskerens selvvalgte tema ikke er nævnt i universitetets forskningsstrategi henholdsvis udviklingskontrakten.

Svar

Det kan bekræftes, at den enkelte forsker kan pålægges at forske inden for universitetets forskningsstrategiske ramme. Inden for denne ramme kan forskeren frit vælge metode, fremgangsmåde og emne.

Universiteterne beskæftiger sig blandt andet med forskningsbaseret uddannelse, og det er derfor væsentligt, at der er sammenhæng mellem forskningstemaerne og den undervisning, som et institut tilbyder. Det er institutlederens ansvar, at der ved instituttet findes specialiserede forskere, der er kompetente til at varetage undervisningen i de mange forskellige fag, som et institut tilbyder. En institutleder må derfor i kraft af sin instruktionsbeføjelse kunne træffe afgørelser, der sikrer, at forskerne ansat ved instituttet tilsammen dækker instituttets udbud af fag.

Endelig gælder det, at den frie forskning udgør et væsentligt bidrag til universiteternes samlede forskningsresultater, og derfor ikke alene bør betragtes som et gode for den enkelte forsker. Det er således naturligt, at den frie forskning ligger inden for universitetets forskningsstrategiske ramme, som fastlagt i udviklingskontrakten.

Spørgsmål 89

(Ad svar på spm. 41): Ministeren bedes bekræfte, at svaret skal forstås sådan, at begrænsningen for, at ministerier opbygger deres egne sektorforsknings- eller analyseenheder i ministerielt regi er de forudsætninger, ”hvorunder bevillinger er givet, herunder forudsætninger om sektorforskningens organisering”, og ministeren bedes redegøre for, hvilke forhindringer / begrænsninger, der kan være tale om.

Svar

Regeringen har truffet en beslutning om at lægge størstedelen af sektorforskningsinstitutionerne og deres opgaver ind under universiteterne. Opbygning af ny sektorforskning og nye analyseenheder på de pågældende områder i ministerierne vil ikke være i overensstemmelse med regeringens politik.